

L'hora de La Marina

EFE

La Copa de L'Amèrica celebrada a València l'any 2007 –reeditada el 2010– va llegar una façana marítima completament renovada, amb tot d'equipaments que cal repensar de nou, una dècada més tard. EL TEMPS ha tingut accés al pla estratègic previst per al període 2017-2022, que es presentarà el 24 de febrer.

Reportatge de Víctor Maceda

La base de l'Alinghi, l'equip suís que defensava el títol de campió i va designar València com a escenari de la 32a edició de la Copa de L'Amèrica, sembla completament abandonada. Si fa no fa, com aquells edificis senyorials deshabitats que un dia, de sobte, apareixen protegits per una xarxa verda que té la missió d'evitar alguna desgràcia. En aquest cas no hi ha risc de despre'niments, però diverses veus han suggerit la conveniència d'assolar

aquella nau de 3.500 metres quadrats –situada en plena dàrsena interior– per tal d'alliberar l'espai i redefinir-lo.

Enguany es compleix el desè aniversari de la celebració de la prova velística per excel·lència. Una dècada de l'entrada de València *al mapa*, de la València glamurosa que no reparava en despeses perquè, per sobre de tot, importava la projecció internacional. I, efectivament, la ciutat va aprofitar la competició nàutica del 2007 per renovar la dàrsena interior del port, que després, del 2008 al 2012, va quedar integrada en el circuit urbà de Fórmula 1. L'any següent, els mandataris locals van creuar els dits perquè Madrid organitzara els Jocs del 2020, però Tòquio va ser la ciutat l'escollida. València s'acomiajava del somni de convertir-se en subseu olímpica de

El Veles e Vents, l'edifici més simbòlic de La Marina de València, s'ha reconvergit en un espai gastronòmic, amb tres concessions d'aquest tipus. En primer terme, la Torre del Relloige del port.

va saber la setmana passada a les Corts valencianes, el ministre d'Hisenda, Cristóbal Montoro, va proposar l'any 2013 que l'Estat assumira la seua part del deute i abandonara l'organisme, però Rita Barberà no va voler sentir-ne parlar. Això hauria obligat l'Ajuntament i la Generalitat a retornar fins l'últim euro i a respondre de les quotes impagades, mentre que en la situació actual, en cas d'impagament, el Govern espanyol se'n fa responsable com a avalista.

Camins dubtosos per la mar

Més enllà de les xifres, a Barberà li'n preocupava l'ús. Sense proves esportives de primer nivell a la vista, de què podia servir La Marina? Calia repensar els usos d'una zona molt àmplia, de prop d'un milió de metres quadrats, comptant-hi la làmina d'aigua. Llavors va arribar la mà redemptora de Juan Roig, el propietari de Mercadona, que va llogar a un preu assequible –30.000 euros mensuals– dues naus per fundar la universitat privada EDEM, de “formació d'empresaris, directius i emprenedors”; Lanzadera, una “acceleradora d'empreses”; i Angels, que pretén ajudar “els emprenedors líders”. Acabava de nàixer Marina d'Empreses, amb l'objectiu d'erigir-se en “el gran pol emprenedor de la Mediterrània”. De fet, uns altres inversors s'hi han sentit atrets, com ho demostra la implantació de Bankia Fintech by Innsomnia, una incubadora d'empreses que va llogar una altra nau i que va començar a rodar el novembre del 2016.

Fins l'arrelament de Roig i Bankia, l'activitat de La Marina se circumscriu a la concessió de llicències per a l'obertura de negocis gastronòmics i lúdics, que han proliferat els últims anys, i al lloguer dels seus 800 amarraments, cosa que ha despertat la reacció d'un club nàutic privat que hi veu competència deslleial. Els responsables del Consorci asseguren que les tarifes de la Marina nord, la Marina sud i la dàrsena interior no difereixen gaire de les de la majoria de ports, però hi plana el fantasma de la Ciutat de la Llum: la Comissió

Europea va emetre un dictamen molt dur en contra d'aquella inversió i ha instat la Generalitat Valenciana a vendre els estudis de cinema d'Alacant al més aviat possible. En el cas dels amarraments de La Marina, la UE acaba d'obrir un expedient informatiu al Consorci, per bé que els rectors actuals es mostren optimistes i pensen que no se'n derivarà cap sanció.

El canvi d'equip de govern a l'Ajuntament de València va coincidir amb la presentació d'una oferta d'un grup inversor singapurès –ARC Resorts– delerós de construir un hotel de luxe i un casino gegant a La Marina. Tant l'alcalde, Joan Ribó, com el director que va nomenar al capdavant del Consorci, el geògraf Vicent Llorens, van desestimar-ho de seguida. No era el tipus de projecte que anhelaven a la façana marítima de la ciutat, però la decisió els va costar crítiques furibundes d'algun sector de la premsa, que els acusava de desestimar una inversió multimilionària. Les converses no van anar més enllà, però entre les exigències de la firma asiàtica hi havia la de determinades exempcions fiscals. Un Eurovegas a la valenciana.

A l'economista Ramon Marrades, el director estratègic del Consorci, tampoc no l'entusiasma la proposta. “Volem activitat econòmica arrelada al territori”, expressa, “projectes que aporten valor afegit”. Des que va accedir al càrrec, fa poc més de nou mesos, Marrades ha rebut nombrosos inversors interessats a llogar algun dels espais de La Marina, i a tots ells els planteja la mateixa pregunta: “Per què desitgeu establir-vos ací?”

La Marina de València, que optava a acollir la seu permanent de la Federació Internacional de Vela (FIV), ha perdut aquesta possibilitat. Barcelona i Madrid també van presentar la seua candidatura, però finalment la nova seu de l'organisme serà a Londres, que pren el relleu de Southampton. “Tinc clar que la nostra proposta era la més bona”, explica Marrades, “però els avantatges fiscals de la Gran Bretanya han afavorit que la seu de la FIV continue allà”.

vela i posava fi al cicle de grans esdeveniments.

El Consorci València 2007 va ser l'encarregat d'efectuar les aportacions patrimonials necessàries per executar les infraestructures. Aquesta entitat pública, presidida per l'alcalde o alcaldessa de València però formalment adscrita a l'Administració General de l'Estat, és participada pel Govern espanyol (40%), la Generalitat Valenciana (40%) i l'Ajuntament de la ciutat (20%). No sols va enllestir les obres de la Copa de L'Amèrica, sinó que encara se n'encarrega de la gestió, amb la finalitat –teòrica– de recuperar la inversió feta. El Consorci, que funciona com un *mini*ajuntament, arrossega un endeutament de 427 milions d'euros, i els seus ingressos no arriben a cobrir les despeses corrents. Segons es

EMPRENEDORIA, OCI I MÉS... Dalt, a l'esquerra, les dues antigues bases de la Copa de L'Amèrica llogades per EDEM i Lanzadera —dependents de l'empresari Juan Roig— per al foment dels projectes d'emprenedoria. A la dreta, i a sota, dos dels locals destinats a l'oci i la restauració, i Ramon Marrades, el director estratègic de La Marina, que vol heterogenia i allunyada de la imatge elitista que ha transmès fins ara.

MIGUEL LORENZO

→ La Marina que ve

EL TEMPS ha tingut accés al pla estratègic de La Marina per al període 2017-2022, que es presentarà en un acte públic el proper 24 de febrer i vol marcar un punt d'inflexió. "L'espai estratègic amb més potencial de la ciutat", segons assenyalen els redactors de l'informe, ha de ser un lloc "inclusiu, un punt d'encontre per a tots i totes", que done resposta al gran repte d'aquest entorn: "Omplir de vida edificis buits, construir-hi un espai comú per a la convivència, la participació ciutadana, la cultura, la creativitat, la innovació, la formació i l'esport".

Els canvis afectaran, fins i tot, la denominació oficial, que deixarà de ser Marina Real Juan Carlos I i es coneixerà, exclusivament, com a Marina de València. Els actuals gestors consideren que el nom encara vigent té connotacions militars i que, per tant, en cal un altre de

més "concís, clar i seductor", que genere "la sensació de comunitat i pertinença". Dins d'aquesta estratègia, també es modificarà la identitat corporativa, després que es convocara un concurs a tal efecte de braçet de l'Associació de Dissenyadors de la Comunitat Valenciana.

El pla estratègic pivota sobre quatre eixos, el primer dels quals, la consolidació d'un espai nàutic de primer nivell que passa per implementació de la indústria i la formació professional. En segon lloc, aprofitant la implantació d'EDEM i Lanzadera, convertir La Marina en un pol de desenvolupament lligat a la innovació, el talent i la creativitat. També hi ha la intenció d'atraure, sobretot, els residents de València, entenen el turisme com una derivada; en aquest sentit, les actuacions que es duguen a terme principalment hauran de captar l'atenció dels veïns i, en especial, la dels establerts als Poblatos Marítims, un dis-

tricta que experimentaria una millora evident. Per últim, hi ha una aposta per la participació ciutadana que busca justament això: l'apropiació de l'espai públic per part de la ciutadania.

Com que la situació econòmica del Consorci València 2007 no permet grans dispendis, els responsables municipals de La Marina insten a actualitzar el model de gestió, sense renunciar, en absolut, a la col·laboració público-privada. Hi ha el desig de reformular el Consorci com una agència de desenvolupament local.

La intenció és que els canvis es perceben en un termini curt. Encara que el pla té una durada de sis anys, la previsió dels responsables és que el 2019 ja hi haja una bona part de la feina feta. Si més no, per començar a alterar la imatge que els valencians tenen de La Marina, més aviat elitista i reclosa al turisme de creuers. Les empreses d'oci i de restauració que hi

LA MARINA VOL SER RECONEGUDA COM EL GRAN CLÚSTER DE LA INNOVACIÓ DEL PAÍS VALENCIÀ I UN DELS MÉS IMPORTANTS DEL SUD D'EUROPA

El pla estratègic de La Marina, any a any

El pla estratègic de La Marina de València projectat per al període 2017-2022 inclou la programació de les actuacions previstes en cada any, així com les que ja es van aprovar durant l'exercici passat. Una vegada rebu el vist-i-plau de la Generalitat i del Ministeri, podria començar a convertir-se en realitat.

2016

- 1 Magatzem 2: Plaça Oberta.
- 2 Base 6: espai de restauració.
- 3 Base 2: Bankia Fintech by Insomnia.
- 4 Civil Factory (espai per a la construcció col·lectiva de la ciutat).

2017

- 5 Dignificació de l'entorn del Magatzem 5.
- 6 Centre de Formació Professional (FP).
- 7 Base Alinghi: espai públic-privat.
- 8 Millora de les condicions dels pescadors.
- 9 Canal de navegació.

2018

- 10 Lloguer de l'Estació Marítima.
- 11 Usos temporals en Magatzems 4 i 5.
- 12 Obertura total de l'escaló sud.
- 13 Museu de la Mar.
- 14 Circuit de *running*.
- 15 Espais d'ús infantil i esportiu.
- 16 Zona comercial i industrial nàutica.

2019

- 17 Millora de l'espai públic (finalització).
- 18 Magatzem 4: espai cultural flexible.
- 19 Poliesportiu nàutic

2020

- 20 Docks: equipament cultural i creatiu.
- 21 Poblat Nàutic.
- 22 Varador industrial.

2021

- 23 Hotel
- 24 Magatzem 5: espai d'innovació.

han llogat locals han transmès la imatge d'una àrea excessivament selecta.

Per aconseguir la transversalitat tan anhelada, els responsables tenen en ment la creació d'un espai cultural a l'edifici Docks, un dels més emblemàtics, que a la seua darrera etapa va acollir la discoteca Las Ànimas. Malgrat que va

sorgir la possibilitat d'instal·lar-hi Caixa Fòrum, la ubicació definitiva d'aquest recinte serà l'Àgora de la Ciutat de les Arts i les Ciències. En tot cas, l'espai hauria de tenir un component cultural destacable, donar resposta a les necessitats dels Poblat Marítims, i hauria d'estar cofinançat privatament. En el terreny cultural,

també hi ha la previsió de crear el Museu de la Mar i un certamen de cinema documental.

Des del punt de vista esportiu, es treballarà en dos àmbits. El reforçament de La Marina com a seu d'activitats nàutiques mitjançant la construcció d'un poliesportiu centrat en aquests tipus de →

→ pràctiques, l'increment dels amarraments i la creació d'un canal navegable vora l'espigó. D'altra banda, es dissenyarà un pla d'esports a l'aire lliure i un circuit de *running* que tindrà entre quatre i cinc quilòmetres de llargària. Es construiran, igualment, dotacions adreçades a l'oci infantil i per als pescadors.

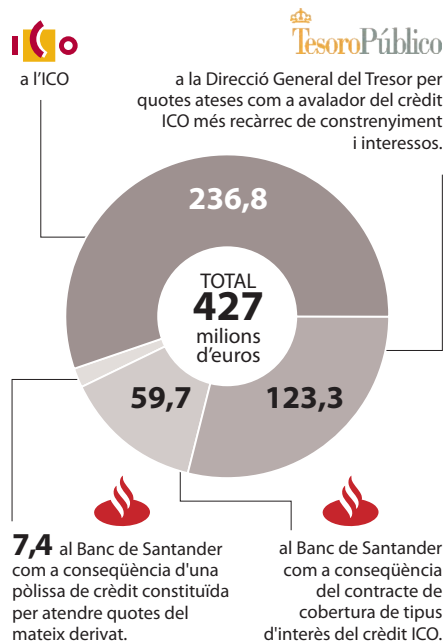
A la nova Marina, la formació hi tindrà un paper clau. Hi ha la pretensió d'obrir-hi el primer centre de formació professional per a la reparació d'embarcacions i la creació d'una escola-taller que tinga una finalitat idèntica. Aquesta aposta pel coneixement anirà en paral·lel a l'aprofundiment en el camp de la innovació. Així, a la base de l'Alinghi, un altre dels grans edificis buits, el pla d'usos preveu la creació d'un gran espai públic-privat d'emprenedoria i innovació, pensat per a la implantació de *start-ups* i de sectors creatius. Es tractaria, en resum, d'aprofitar un contenidor de titularitat pública perquè hi tingueren cabuda empreses petites dedicades a la recerca. La Marina vol ser reconeguda com el gran clúster de la innovació del País Valencià i un dels més importants del sud d'Europa. Fet i fet, el magatzem (*tinglado*) número 5 es dedicarà a projectes d'innovació.

A més, s'ha previst la construcció d'un varador industrial i el desenvolupament d'una superfície comercial i industrial nàutica que complemente l'oferta a La Marina sud. I la parcel·la hotelera ubicada als encontorns de la Torre del Relloatge esgotarà el màxim d'edificabilitat permesa: 30 altures. Diverses empreses del sector s'hi han mostrat interessades, però l'Ajuntament ja ha deixat clar que refusa els projectes luxosos i megalòmans –el singapurès n'és la millor prova– i es mostra molt interessat pels usos que tindria la resta de l'espai arrendat.

Una oportunitat única

“Afortunadament, aquesta part de la ciutat no va acabar de desenvolupar el model neoliberal, cosa que ens permet

Deute del Consorci

plantejar-hi una alternativa”, explica Ramon Marrades, el director estratègic del Consorci, que somia una Marina als antípodes del Maresme de Barcelona, per posar un exemple.

“La *urbanització*, un terme encunyat pel geògraf català Francesc Muñoz, sobretot té lloc a les façanes marítimes”, comenta Marrades. “Hi abunden els espais comercials perquè els creueristes no marxen gaire lluny, hi ha una acumulació de restaurants i de discoteques, sempre hi trobem un aquari, i els barris de la vora estan musealitzats o tensionats per l'arribada massiva del turisme, com passa a la Barceloneta”. “Ací, a València, també seria molt senzill instal·lar un gran centre comercial, però pensem que cada metre quadrat té un valor importantíssim, i no el podem perdre de qualsevol manera”, opina.

La meta és doble. Trencar la imatge elitista de l'entorn i que València deixi de girar-li l'esquena a la mar. “És possi-

ble que La Marina haja estat massa tancada en ella mateixa, com si fóra un recinte tancat, en lloc d'obrir-se a la ciutat”, observa Marrades. “No podem esperar més per gaudir-ne al màxim”, diu, i assenyalava que els beneficiaris més directes seran els residents del Cabanyal-Canyamelar, un barri que podria multiplicar el seu atractiu. “Cada vegada més, els treballadors desitgen conciliar i gaudir de l'espai públic”, exposa Marrades, “i La Marina, pel fet d'estar lligada a la trama urbana de la ciutat, compta amb uns avantatges evidents, que poden servir per revitalitzar els Pobles Marítics en el seu conjunt”.

“Els estudiants d'Erasmus que vénen a València, sobretot volen viure al Cabanyal, que ha de convertir-se en una nova centralitat de la ciutat. Les ciutats amb diverses centralitats resulten més interessants, perquè eviten els grans desplaçaments. Si a València n'ha d'aparèixer una de nova, és lògic que siga aquesta. Els fronts marítics cada volta tenen més valor, ja no estan tan associats a la brutícia i la indústria pesant i resulten més interessants des del punt de vista lúdic i cultural”, conclou Marrades.

Un informe elaborat per Vicente Añó, el degà de la Facultat de Ciències de l'Activitat Física i Esport de la Universitat de València, va subratllar que els veïns que residien més a prop de la mar tenien una opinió molt més bona de la Copa de L'Amèrica que no els que vivien més allunyats, la majoria dels quals no van arribar a fer-la seua. El pla d'actuacions dissenyat per a La Marina en l'horitzó 2017-2022 busca involucrar tota la ciutat, que tot hom se'n senta partícip, i per comptes de destruir l'herència que va llegar la competició de vela, reformular-la i dotar-la d'utilitat per a adults i infants, per a esportistes i emprenedors, per a la indústria i la cultura. Una dècada després de la Copa de L'Amèrica, arriba l'hora de la veritat per a La Marina de València. ●